

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2612747

Bijlagen
2

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 28 mei 2019

Onderwerp Geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 6-7 juni 2019 te
Luxemburg

Hierbij bieden wij u mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties de Geannoteerde agenda aan van de bijeenkomst van de Raad
Justitie en Binnenlandse Zaken op 6 en 7 juni 2019 te Luxemburg.

Als bijlage bij de Geannoteerde agenda treft u een geactualiseerd
voortgangsoverzicht aan van de JBZ-dossiers voor het tweede kwartaal van 2019.

Daarnaast informeren de minister van Justitie en Veiligheid en de minister voor
Rechtsbescherming u graag conform de gemaakte informatieafspraken over de
stand van zaken van verschillende dossiers (bijgevoegd). Ten tweede wordt
ingegaan op uw verzoek van 11 april jl. om een reactie op het activiteitenverslag
van COSI. Tot slot wordt een gedane toezegging tijdens het AO JBZ-Raad op 5
december 2018 gestand gedaan om u te informeren over de rol van de Raad van
Europa bij het in stand houden van instellingen die een rol hebben bij het
behouden en versterken van rechtsstatelijkheid.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

De Minister voor Rechtsbescherming

Sander Dekker

Bijlage - stand van zaken van verschillende JBZ dossiers en toezeggingen

Interoperabiliteit van centrale EU informatiesystemen

Er is een akkoord bereikt in de trilog met het Europees Parlement en de Europese Commissie voor beide wetgevingsvoorstellen¹ voor de versterking van de interoperabiliteit van centrale EU informatiesystemen op het terrein van migratie, grensbeheer en veiligheid. Hierover bent u geïnformeerd in de aanbiedingsbrief van het verslag van de JBZ-Raad van 7-8 maart 2019.² Beide verordeningen zijn in april definitief aangenomen door het EP en door de Raad (tijdens de Landbouwrada) op 14 mei 2019. Er is een binnen het ministerie een programma ingericht dat de nationale implementatie van de verordeningen nu gaat vormgeven.

Wijzigingsvoorstellen ETIAS en ECRIS TCN

Overeenkomstig de inzet van het Roemeense Voorzitterschap is op 22 mei jl. in Coreper een algemene oriëntatie bereikt door de Raad over de wijzigingsvoorstellen ETIAS en ECRIS TCN, waarover u een BNC-fiche heeft ontvangen.³ De wijzigingsvoorstellen vormen geen onderdeel van de agenda van de JBZ-Raad.

Het kabinet is positief over het bereikte resultaat inzake de wijzigingsvoorstellen van ETIAS in relatie tot de andere Europese systemen. Dit wijzigingsvoorstel komt tegemoet aan het standpunt van Nederland om de interoperabiliteit van het ETIAS-systeem met andere Europese systemen, zoals het Europees in- en uitreisstelsel, het Schengeninformatiesysteem en het Europese VIS systeem goed te regelen. Met de interoperabiliteitsvoorstellen⁴ zal de informatiepositie van (Nederlandse) grens- en opsporingsdiensten worden verbeterd waardoor zij beter, gericht en efficiënter hun taak kunnen uitvoeren. Dit draagt bij aan een goed functionerend grensbeheer en effectievere aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit.

Nederland is in het algemeen ook tevreden met Raadspositie op het wijzigingsvoorstel ECRIS TCN. In de Raadspositie is, in lijn met de Nederlandse aandachtspunten ten aanzien van proportionaliteit, het doel van het wijzigingsvoorstel nader beperkt tot toegang voor specifieke doeleinden van de ETIAS verordening. Daarnaast zijn er, tevens in lijn met de Nederlandse aandachtspunten, nadere voorwaarden gesteld waaronder toegang tot de gegevens voor dit doel kan plaatsvinden. Tot slot is het proces voor de gegevensverwerking duidelijk uitgewerkt.

Wanneer het Europees Parlement ook een positie heeft bepaald, zal naar verwachting de trilog in het najaar starten.

---

1. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen EU informatiesystemen (grenzen en visa) en tot wijziging van Beschikking 2004/512/EG van de Raad, Verordening (EG) nr. 767/2008, Besluit 2008/633 /JBZ van de Raad, Verordening (EU) 2016/399 en Verordening (EU) 2017/2226;

2. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen EU informatiesystemen (politiële en justitiële samenwerking, asiel en migratie).

² Kamerstukken II 2018-2019, 32317, nr. 549 en Kamerstukken II 2018-2019, 32317, nr. 542

³ Kamerstukken II 2018-2019, 22112, nr. 2771

⁴ Kamerstukken II 2018-2019, 22 112, nr. 2479

Herschikking Verordening Brussel Iibis

Zoals u weet is in april 2019 een akkoord bereikt over het voorstel tot Herschikking van Brussel Iibis (Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000). Nederland is in afwachting van publicatie van de definitieve tekst van de verordening, voorzien omstreeks 24 mei aanstaande. Conform de afspraken met uw Kamer zal deze definitieve tekst van het herzieningsvoorstel aan u ter uitdrukkelijke instemming worden voorgelegd. Naar verwachting zal de Herschikking vervolgens op een Raad in de loop van juni 2019 ter vaststelling worden geagendeerd.

Verordening tot oprichting van het Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging en het netwerk van nationale coördinatiecentra

Na het bereiken van een algemene oriëntatie in de Raad is de triloog met het EP en de Commissie gestart. In de bereikte algemene oriëntatie is het driedelige doel van het voorstel gehandhaafd gebleven: het creëren van één EU Cybersecurity Centre (EUCC) dat verantwoordelijk wordt voor het coördineren en stroomlijnen van de EU inzet op cybersecurity, een verplichting aan EU lidstaten om een "Nationaal Coördinatie Centrum" voor te dragen, en een voorstel om een Cybersecurity Competence Community te creëren. Op 27 maart heeft een groot aantal lidstaten, waaronder Nederland, in Coreper echter niet ingestemd met een mandaatverlening voor het voortzetten van de onderhandelingen met het Europees Parlement. De reden hiervoor is dat een aantal fundamentele vragen nog open staan in de gesprekken tussen de Commissie, EP en Raad, bijvoorbeeld ten aanzien van de wijze van financiering, aard van het centrum en stemrecht.

Nederland steunt een verbeterde coördinatie tussen EU programma's op het gebied van cyber security kennisontwikkeling middels een 'dedicated centre', en daarmee de verordening. Daarbij geeft Nederland echter voorkeur aan een breed en inhoudelijk goed gedragen voorstel. Een pauzering van de onderhandelingen dient om ruimte te creëren voor gedegen adressering (zowel in de nationale context als in EU-verband) van de openstaande knelpunten. De Verordening is immers pas voorzien om in werking te treden vanaf de nieuwe begrotingstermijn in 2021.

Inkomend voorzitter Finland is voornemens om tijdens hun voorzitterschap het dossier verder brengen. Het voorzitterschap richt zich op een akkoord met het EP vóór de aanstelling van de nieuwe Commissie in oktober. De uiteindelijke besluitvorming vindt overigens plaats in Telecomraad en niet in de JBZ-Raad.

Verordening Terroristische online-inhoud

Op 17 april jl. heeft het EP in eerste lezing haar positie bepaald over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad ter voorkoming van de verspreiding van terroristische online-inhoud.

Het EP stelt voor dat een verwijderbevel niet in alle gevallen grensoverschrijdend is: alleen de lidstaat waar de hostingprovider is gevestigd, kan afdwingen dat terroristische content binnen de gehele Europese Unie ontoegankelijk wordt

gemaakt of wordt verwijderd. Andere lidstaten kunnen daar slechts om verzoeken, en dat verzoek alleen voor hun eigen grondgebied afdwingen. Het onderscheid tussen *referrals* (verwijderverzoeken) en *removal orders* (verwijderbevelen) is geschrapt. Voorts stelt het EP voor de bepalingen die het mogelijk maakten om vergaande maatregelen op te leggen aan hosting service providers te schrappen. In de positie van het EP is het slechts mogelijk 'gerichte en proportionele' maatregelen te nemen. Tot slot is er meer aandacht voor waarborgen om de vrijheid van meningsuiting in een pluriforme samenleving te beschermen. Hoewel het EP haar eerste lezing heeft afgerond, is geen mandaat verleend om te onderhandelen met de Europese Raad en de Europese Commissie. Na de installatie van het nieuwe Europees Parlement en de Europese Commissie zal de trilogie starten. Zoals eerder aan uw Kamer gemeld behoudt de minister van Justitie en Veiligheid zorgen over de juridische en praktische implicaties van een grensoverschrijdend verwijderingsbevel. De positie van het Europees Parlement komt deels aan deze zorgen tegemoet. Nederland ziet in deze positie dan ook belangrijke steun voor het Nederlandse standpunt. In de komende periode moet blijken of het standpunt van het EP ook op steun kan rekenen binnen de Raad of bij de Commissie. Nederland zal zich in de komende periode blijven inzetten voor een evenwichtige verordening met aandacht voor de grondrechten en rechtsbescherming.

Europese Grens- en Kustwacht (EGKW) Verordening

Via de geannoteerde agenda voor de JBZ-Raad van 7 en 8 maart jl. is uw Kamer geïnformeerd over de voortgang in de onderhandelingen onder het Roemeens voorzitterschap, de trilogie en het standpunt van het kabinet.⁵ Ter afronding van de trilogie is Coreper in april jl. akkoord gegaan met de voorstellen voor de EGKW verordening. De belangrijkste elementen in het uiteindelijke compromis zijn:

- **Permanente korps.** Er vindt tijdens een periode van 7 jaar een trapsgewijze opbouw plaats van het permanente korps. In 2024 vindt een tussentijdse evaluatie plaats op basis waarvan de aantallen en samenstelling van het permanente korps kunnen worden aanpast. De daadwerkelijke inzet van het permanente korps zal vroeg gestuurd worden bepaald, waarbij waarborgen zijn opgenomen dat de nationale taken niet in gedrang komen. De snelle grensinterventieteams worden als vierde categorie onderdeel van het permanente korps.
- **Uitvoerende bevoegdheden.** Om het agentschap de mogelijkheid te geven om een grotere rol te spelen in grenscontrole en terugkeer, zijn aan het statutair personeel, als onderdeel van teams en onder de supervisie van de lidstaten, ook uitvoerende bevoegdheden toegekend. Dit kan alleen plaatsvinden met autorisatie van de gastlidstaat.
- **Terugkeer.** Het agentschap krijgt een versterkt mandaat op het gebied van terugkeer, met verbeterde mogelijkheden om lidstaten operationeel en technisch te ondersteunen. De mogelijkheden voor het agentschap om een derde land te ondersteunen in terugkeer naar een ander derde land (bijvoorbeeld vanuit de niet EU-lidstaten op de Westelijke Balkan-route), heeft het uiteindelijke compromis niet gehaald onder druk van het Europees Parlement.
- **Samenwerking met derde landen en antennebureaus.** Het agentschap zal tijdelijke antennebureaus kunnen opzetten in de gastlidstaten en derde landen waar het operationele activiteiten verricht, met het oog op een nauwe samenwerking met nationale instanties en een goed verloop van de operaties van het agentschap.

---

⁵ Kamerstukken II 2018-2019, 32 317, nr. 545

- **Meerjarig Financieel Kader (MFK).** In het compromis is opgenomen dat de implementatie van de verordening afhankelijk is van de uitkomst van de lopende onderhandelingen over het MFK.

Het kabinet steunt het uiteindelijke compromis. Het compromis biedt genoeg waarborgen dat de uitvraag van de capaciteit vraag gestuurd plaatsvindt zodat de nationale taken niet in gedrang komen, dat de inzet van de uitvoerende bevoegdheden van het statutair personeel plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten en dat de implementatie van de verordening plaatsvindt binnen de beschikbare financiële middelen. Na de zomer stemt de Raad over de EGKW verordening.

Verordening betreffende de oprichting van een Europees netwerk van immigratie liaison officers (ILO Verordening)

Na een kort durende triloog in begin 2019, is Coreper op 27 februari 2019 akkoord gegaan met het in de triloog bereikte akkoord over de nieuwe ILO Verordening. Het Europees Parlement heeft op 16 april jl. ingestemd met het bereikte akkoord. De nieuwe verordening moet zorgen voor versterking van de coördinatie en samenwerking op EU niveau en effectiever gebruik van de netwerken van immigratie liaison officers (ILOs). De verordening bevat onder andere de volgende elementen:

- Instelling van een stuurgroep voor ILO samenwerking. De stuurgroep zal de samenwerking tussen ILO's van de lidstaten, van de Commissie en van de agentschappen op strategisch en operationeel niveau versterken. De Stuurgroep krijgt tevens financiering om activiteiten uit te voeren. De bevoegdheden en taken van de stuurgroep zijn duidelijk afgebakend in de verordening. Dit geldt ook voor de taak van de liaisons van de Commissie om de ILO netwerken te faciliteren en te ondersteunen.
- Het principe dat lidstaten primair verantwoordelijk blijven voor de aansturing van hun ILOs is expliciet verwoord in de verordening.
- Instelling van een beveiligd online platform waar ILO's informatie kunnen uitwisselen, niet zijnde persoonsgegevens.
- Verduidelijking van de voorwaarden voor gebruik van persoonsgegevens. Daarbij is ook expliciet een verwijzing opgenomen naar de AVG. Gebruik van persoonsgegevens is bijvoorbeeld toegestaan in het kader van bestrijding van illegale migratie en mensensmokkel en identificatie van migranten in relatie tot terugkeer.

Het kabinet steunt het uiteindelijke compromis omdat dit het gezamenlijke optreden van lidstaten, de Commissie en de agentschappen zal bevorderen. De kaders voor versterkte coördinatie en samenwerking op Europees niveau zijn bovendien voldoende afgebakend en bieden waarborgen voor het principe dat lidstaten primair verantwoordelijk blijven voor de operationele aansturing van hun ILO netwerk.

Verzoek reactie op activiteitenverslag COSI juli 2017 – december 2018

In antwoord op de brief van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid d.d. 11 april 2019 inzake het verzoek om een reactie op het activiteitenverslag COSI juli 2017 – december 2018, bericht ik u graag als volgt:

Het Permanent Comité operationele samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid (COSI) is op 25 februari 2010 opgericht bij besluit van de Raad, op grond van artikel 71 van het VWEU. De verdragsrechtelijke taak van COSI is ervoor te zorgen dat binnen de Europese Unie de operationele

samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid wordt bevorderd en versterkt.

De werkzaamheden van COSI binnen deze taakstelling beslaan een breed spectrum. Zo was COSI in Raadsverband primair initiërend voor de strategie interne veiligheid van de EU en houdt het toezicht op de uitvoering hiervan. COSI stelt ook niet-wettelijke maatregelen vast of adviseert de Raad daartoe, onder meer op de thema's terrorismebestrijding, cybercrime en migrantensmokkel. Bovendien heeft COSI belangrijke taken in de EU-beleidscyclus ter bestrijding van de georganiseerde en zware internationale criminaliteit, zoals het vaststellen van meerjarige strategische en jaarlijkse operationele actieplannen. COSI is niet betrokken bij de daadwerkelijke uitvoering van operaties of het opstellen van wetgevingsbesluiten.

Nederland ziet COSI als een belangrijk hoog-ambtelijk gremium, dat vanwege de sterke binding met de praktijk inspeelt op de behoeften vanuit het veld en bijdraagt aan (de beleidsvorming met betrekking tot) de internationale operationele samenwerking op het gebied van binnenlandse veiligheid.

Overeenkomstig artikel 6 van het oprichtingsbesluit (2010/131/EU) legt COSI regelmatig een verslag over zijn activiteiten voor aan de Raad. In de praktijk is dit kort na iedere cyclus van een zogenaamd trio voorzitterschap. Op grond van voornoemd artikel informeert de Raad vervolgens het Europees Parlement en de nationale parlementen over het activiteitenverslag. Het verslag waaraan de vaste commissie refereert betreft een opsomming van de activiteiten die plaatsgevonden hebben in de periode juli 2017 – december 2018, onder voorzitterschap van Estland, Bulgarije en Oostenrijk. Het document geeft inzicht in de invulling van de werkzaamheden van COSI binnen de beschreven taakstelling.

De minister van Justitie en Veiligheid herkent zich in het verslag. Op verschillende dossiers betreffen de COSI-werkzaamheden overigens voorbereidende activiteiten ten behoeve van de JBZ-Raad. Via de JBZ-stukken wordt uw Kamer steeds over de resultaten van deze voorbereidingen geïnformeerd.

Andere werkzaamheden bevatten dusdanig operationele informatie - zoals de operationele actieplannen van de beleidscyclus ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit of gesignaleerde operationele knelpunten - dat deze informatie vertrouwelijk wordt behandeld en daar slechts op een abstract niveau in het verslag op wordt ingegaan.

Raad van Europa: bestendinging en versterking van rechtsstatelijkheid

Tijdens het AO JBZ-Raad op 5 maart 2019 heeft de minister van Justitie en veiligheid toegezegd om uw Kamer te informeren over de rol van de Raad van Europa bij het in stand houden van instellingen die een rol hebben bij het behouden en versterken van rechtsstatelijkheid (zoals het Europees Hof voor de Rechten van de Mens).

De *Rule of Law* is een van de pijlers waar de Raad van Europa (RvE) sinds zijn oprichting in 1949 op is gebaseerd, en vervat in artikel 3 van het Statuut van de Raad van Europa. De RvE heeft zich ontwikkeld tot een belangrijke multilaterale organisatie voor normstelling op het gebied van mensenrechten, democratie en rechtsstaat. Tot het primaire instrumentarium van de RvE behoren monitoring en (technische) assistentie om naleving van die normen te garanderen.

De Nederlandse inzet in de Raad van Europa richt zich met name op tenuitvoerlegging van en toezicht op bestaande verplichtingen die staten zijn aangegaan en op versterking van hun capaciteit om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen.

Zoals ook aangegeven in de kabinetsreactie op het AIV Advies "De Wil van het Volk"⁶, is het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van groot belang voor zowel het behouden als versterken van rechtsstatelijkheid binnen Europa. Alhoewel het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) primair uit gaat van een situatie waarin de verdragsstaten de rechten uit het EVRM waarborgen in hun nationale rechtsstelsel is het EHRM het subsidiaire vangnet als deze bescherming op nationaal niveau tekortschiet. Tijdens de ministeriële bijeenkomst in Kopenhagen in 2018, in het kader van het Deens voorzitterschap van de RvE, is de Kopenhagen Verklaring aangenomen, waarin besteding van het EVRM-systeem centraal stond. Dit in opvolging van eerdere ministeriële conferenties in onder andere Interlaken (2010), Izmir (2011), Brighton (2012) en Brussel (2015). Nederland steunt een verdere versterking van het EVRM-toezichtssysteem, onder meer door de vermindering van de werklast van het EHRM een impuls te geven. Deze werklast kan worden verminderd door in te zetten op de versterking van naleving van het EVRM op nationaal niveau (wet- en regelgeving, rol parlementen en effectieve rechtsmiddelen) en tenuitvoerlegging van EHRM-uitspraken.

In het Comité van Ministers (CM) zet Nederland zich in voor goede functionering van alle monitoringsmechanismen. Daarbij is Nederland ook voorstander van een meer actieve rol van het CM waar het gaat om het toezicht op de tenuitvoerlegging van EHRM-uitspraken door de verdragstaten. Vier keer per jaar houdt het CM een driedaagse vergadering (CMDH) speciaal gericht op het toezicht op de uitvoering van uitspraken van het EHRM, die bindend zijn voor de betreffende verdragstaten. Nederland neemt actief deel aan deze vergaderingen en heeft daarin een gerespecteerde positie verworven. Nederland laat zich daarbij leiden door de voortgang in de geagendeerde zaken en niet door de vraag welk land het betreft. Zo heeft Nederland samen met gelijkgezinde landen bewerkstelligd dat een nieuw instrument van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM, artikel 46, lid 4) werd ingezet in de zaak Mammadov tegen Azerbeidzjan, namelijk het voorleggen aan het EHRM van de vraag of Azerbeidzjan aan zijn verplichting heeft voldaan om de uitspraak ten uitvoer te leggen. Naar verluidt is een uitspraak van het EHRM in deze zaak op korte termijn te verwachten.

In 2018 is op initiatief van Nederland een jaarlijks thematisch debat inzake het toezicht op de naleving van uitspraken van het EHRM opnieuw leven ingeblazen. Het doel van deze thematische debatten is een uitwisseling van *good practices* tussen verdragstaten op terreinen waar verdragstaten vergelijkbare moeilijkheden ervaren. Het thema voor het debat in maart 2019 betrof effectief onderzoek naar vermeende schendingen van de artikelen 2 en 3 EVRM door overheidsdienaren.

De Parlementaire Assemblee van de RvE vestigt haar aandacht naast rechtsstatelijke onderwerpen en landensituaties waar mensenrechten, rechtstaat en democratische principes onder druk staan ook op de tenuitvoerlegging van EHRM-uitspraken.

---

⁶ Kamerstukken II 2017-2018, 34 775 V, no. 52

Ook is Nederland voorzitter van het *Human Rights Trust Fund* van de Raad van Europa en draagt via dat fonds bij aan projecten die tot doel hebben een betere tenuitvoerlegging van het EVRM en van EHRM-uitspraken te waarborgen. Daarnaast werkt Nederland nauw samen met zowel de Raad van Europa en de EU als met individuele verdragsstaten binnen diverse projecten die zien op de versterking van de rechtsstaat.

Verder hechten de Europese Unie en Nederland groot belang aan en waarderen het werk van de diverse, al dan niet toezichthoudende, expertcomités van de RvE zoals GRECO en CPT als ook de adviserende rol van de Venetië Commissie. De Europese Unie ondersteunt financieel bijvoorbeeld meerdere, op capaciteitsopbouw gerichte, werkzaamheden van de Venetië commissie. Ook maakt de Europese Unie, onder andere in de European Justice Score Board, gebruik van cijfers en expertise van de RvE.

Tot slot is de inzet van Nederland erop gericht dat, bij eventuele bezuinigingen in de Raad van Europa als gevolg van de ontstane budgettaire problemen, het EHRM zo veel mogelijk moet worden ontzien, zoals ook aangegeven in beantwoording van eerdere vragen van uw Kamer.⁷

---

⁷ Kamerstukken II 2017-2018, 32 735, no. 177